

**ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava**

**Správa z mimoriadnej kontroly
zariadení a bazénov s vodnými atrakciami.**

V nadväznosti na povinnosti, vyplývajúce orgánom verejného zdravotníctva podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) vo veci výkonu štátneho zdravotného dozoru (ďalej len „ŠZD“) nad umelými kúpaliskami, požiadal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky ako orgán, ktorý podľa zákona č. 355/2007 Z. z. riadi, kontroluje a koordinuje výkon štátnej správy uskutočňovaný regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“), všetky RÚVZ v Slovenskej republike vykonať v termíne do 28.2.2014 mimoriadnu kontrolu, zameranú prítomnosť *Legionella species* v zariadeniach a bazénoch s vodnými atrakciami.

V posledných rokoch vzrástol na umelých kúpaliskách, ale aj v ubytovacích zariadeniach počet bazénov s atrakciami, pri ktorých odchádza k tvorbe vodných aerosólov. V bazénoch s takýmto typom atrakcií je prevádzkovateľ podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zaradení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku (ďalej len „vyhláška č. 308/2012 Z. z.“) povinný zabezpečiť v rámci kontroly kvality vody aj vyšetrenie ukazovateľa *Legionella species*. Príloha č. 3 vyhlášky č. 308/2012 Z. z. stanovuje frekvenciu vyšetrenia pre sezónne zariadenia na jedenkrát počas kúpaciej sezóny a pre bazény s celoročnou prevádzkou na dvakrát za rok. V zmysle § 19 ods. 9 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. musí prevádzkovateľ umelého kúpaliska predkladať výsledky kontroly kvality vody na kúpalisku príslušnému orgánu verejného zdravotníctva. Podrobnosti predkladania výsledkov ako aj oznámenia o nevyhovujúcej kvalite vody stanovuje § 3 ods. 5 a 8 vyhlášky č. 308/2012 Z. z.. Stanovené požiadavky na kontrolu kvality vody sa podľa § 3 ods. 4 vyhlášky č. 308/2012 Z. z. primerane uplatňujú aj na bazény v ubytovacích zariadeniach.

Kontrolu plnenia povinností, ktoré prevádzkovateľom umelých kúpalísk ukladajú v oblasti kontroly a predkladania výsledkov kontroly kvality vody platne predpisy vykonali za rok 2013 podľa okresov všetky RÚVZ v Slovenskej republike. V rámci výkonu ŠZD bola vykonaná ďalej kontrola tých umelých kúpalísk a ubytovacích zariadení s bazénmi a vodnými atrakciami, ktoré nepredložili orgánom verejného zdravotníctva výsledky kontroly kvality vody za rok 2013. Kontrola bola zameraná najmä na:

- 1) umelé kúpaliská a ubytovacie zariadenia, ktoré majú bazény s vodnými atrakciami, pri ktorých vznikajú vodné aerosóly
- 2) dodržanie početnosti kontroly a medznej hodnoty ukazovateľa *Legionella species* podľa vyhlášky č. 308/2012 Z. z..

Zhrnutie výsledkov mimoriadnej kontroly

Celkovo bolo v rámci Slovenskej republiky preverených **293 umelých kúpalísk**, z ktorých **76 kúpalísk má 153 bazénov s vodnými atrakciami, pri ktorých vznikajú vodné aerosóly**. Najviac bazénov s takýmto typom atrakcií je v Žilinskom, Banskobystrickom a Nitrianskom kraji. Podľa okresov sú to kúpaliská v okresoch Galanta (15 bazénov), Ružomberok (14 bazénov) a Liptovský Mikuláš (13 bazénov).

Prehľad o počte umelých kúpalísk a ich bazénov s atrakciami, ako aj o počte požadovaných a skutočne zrealizovaných analýz ukazovateľa *Legionella species* podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 1. Z tabuľky vyplýva, že v súlade s požiadavkami vyhlášky č. 308/2012 Z. z. bolo pre uvedený počet bazénov a pre ich navrhované obdobie prevádzky požadovaných v roku 2013 vykonať v odobratých vzorkách vody na kúpanie 235 analýz ukazovateľa *Legionella species*. **V skutočnosti bolo vykonaných 188 analýz, čo predstavuje 80 % z celkového počtu.** Najväčšie nedostatky v dodržiavaní frekvencie kontroly ukazovateľa *Legionella species* boli zistené u prevádzkovateľov v Banskobystrickom a Prešovskom kraji a to v okresoch Poprad a Zvolen. V okrese Poprade nebola vykonaná žiadna analýza (z 9 požadovaných analýz v 6 bazénoch) a v okrese Zvolen bola vykonaná iba 1 analýza (z 18 požadovaných v 12 bazénoch); nedostatky pri prekladaní výsledkov analýz boli zaznamenané aj v okresoch Galanta, Žilina a Banská Bystrica.

Medzná hodnota ukazovateľa *Legionella species* nebola **prekročená ani v jednom prípade.**

Preverená bola aj situácia v ubytovacích zariadeniach, v ktorých sa nachádzajú bazény s atrakciami, pri ktorých dochádza k tvorbe aerosólov. Na základe vykonanej kontroly je možno konštatovať, že na Slovensku sa nachádza 64 ubytovacích zariadení s takýmto typom bazénov. Najviac ubytovacích zariadení tohto typu je v Žilinskom kraji. Prehľad o počte ubytovacích zariadení s bazénmi s atrakciami, ako aj počte požadovaných a skutočne zrealizovaných analýz podľa krajov je uvedený v tabuľke č. 2. Pre celkovo 80 bazénov bolo v roku 2013 požadovaných 152 analýz ukazovateľa *Legionella species*. V skutočnosti bolo realizovaných vo vzorkách len 99 analýz, čo predstavuje 65 % z celkového požadovaného počtu. Z hľadiska nedodržiavania frekvencie vyšetrenia ukazovateľa *Legionella species* boli najviac problematické ubytovacie zariadenia v okresoch Poprad, Zvolen, Galanta a Stará Ľubovňa, v ktorých nebol ani v jednom prípade ukazovateľ vyšetrený.

Medzná hodnota ukazovateľa *Legionella species* nebola **prekročená ani v jednom prípade.**

Prevádzkovatelia zariadení, u ktorých bolo zistené nedodržiavanie povinností v zmysle citovaných predpisov boli upozornení na plnenie povinností a predkladanie výsledkov kontroly kvality vody podľa § 19 ods. 9 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. a § 3 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 308/2012 Z. z.. V 2 prípadoch bolo začaté správne konanie vo veci porušenia povinností stanovených v § 19 ods. 9 písm. b) a d) zákona č. 355/2007 Z. z. a § 3 ods. 3 a ods. 5 vyhlášky č. 308/2012 Z. z..

Okrem kontroly RÚVZ vykonal v auguste a v septembri ÚVZ SR v rámci vlastnej úlohy 7.2. *Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a oddychových zónach* vlastné odbery, zamerané na zisťovanie prítomnosti *Legionella species* na 2 umelých kúpaliskách, ktoré patria z hľadiska návštevnosti počas celého roku k najvýznamnejším. V jednom z nich bolo prekročenie medznej hodnoty *Legionella species* zistené v 2 zo 6 vyšetovaných bazénoch. V oboch prípadoch bola zistená prítomnosť *Legionella pneumophila*. Opakované odbery vzoriek z rovnakých odberových miest boli po vykonaní opatrení v ukazovateli *Legionella species* vyhovujúce. V druhom prípade nebola medzná hodnota *Legionella species* prekročená ani v jednom z 5 a vyšetovaných bazénov.

Výsledky mimoriadnej kontroly zariadení a bazénov s vodnými atrakciami, pri ktorých vznikajú vodné aerosóly síce nezistili prekročenie medznej hodnoty *Legionella species*, potvrdili však nedodržiavanie frekvencie jeho vyšetrenia najmä v prípade bazénov, ktoré sa nachádzajú v ubytovacích zariadeniach. RÚVZ budú preto počas roku 2014 dôsledne vyžadovať od prevádzkovateľov plnenie povinností, ktoré im pri prevádzkovaní zariadení tohto typu ukladajú platné právne predpisy. ÚVZ SR bude tiež v nadväznosti na horeuvedenú úlohu pokračovať v plnení prioritnej úlohy „*Legionely a améby v zdravotníckych zariadeniach, nebytových budovách a oddychových zónach*“ a vykonávať vlastné odbery pre stanovenie ukazovateľa *Legionella species* na vybraných kúpaliskách. NRC pre legionely v životnom prostredí ako špecializované stredisko ÚVZ SR sa zamerá tiež na kontrolu diagnostiky legionel v laboratóriách v RÚVZ v SR.

Tab. č. 1 Legionely v bazénoch (s vodnými atrakciami) umelých kúpalísk

Kraj	Celkový počet kúpalísk	Počet kúpalísk s vodnými atrakciami	Počet bazénov s vodnými atrakciami	Počet analýz v zmysle vyhlášky č. 308/2012 Z. z.		Počet prekročení MH <i>Legionella species</i>
				požadovaných	zrealizovaných	
<i>Bratislavský</i>	17	9	16	16	16	0
<i>Trnavský</i>	27	7	20	48	35	0
<i>Trenčiansky</i>	35	4	4	7	6	0
<i>Nitriansky</i>	29	10	23	27	28	0
<i>Žilinský</i>	50	10	35	62	61	0
<i>Banskobystrický</i>	66	20	31	41	17	0
<i>Prešovský</i>	43	7	14	19	9	0
<i>Košický</i>	26	9	10	15	16	0
SR	293	76	153	235	188	0

Tab. č. 2 Legionely v bazénoch (s vodnými atrakciami) ubytovacích zariadení

Kraj	Počet zariadení s bazénmi s vodnými atrakciami	Počet bazénov s vodnými atrakciami	Počet analýz v zmysle vyhlášky č. 308/2012 Z. z.		Počet prekročení MH <i>Legionella species</i>
			požadovaných	zrealizovaných	
<i>Bratislavský</i>	0	0	0	0	0
<i>Trnavský</i>	1	1	2	0	0
<i>Trenčiansky</i>	3	3	6	6	0
<i>Nitriansky</i>	1	1	2	2	0
<i>Žilinský</i>	28	31	59	52	0
<i>Banskobystrický</i>	16	21	35	16	0
<i>Prešovský</i>	8	11	22	6	0
<i>Košický</i>	10	13	26	17	0
SR	64	80	152	99	0

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky